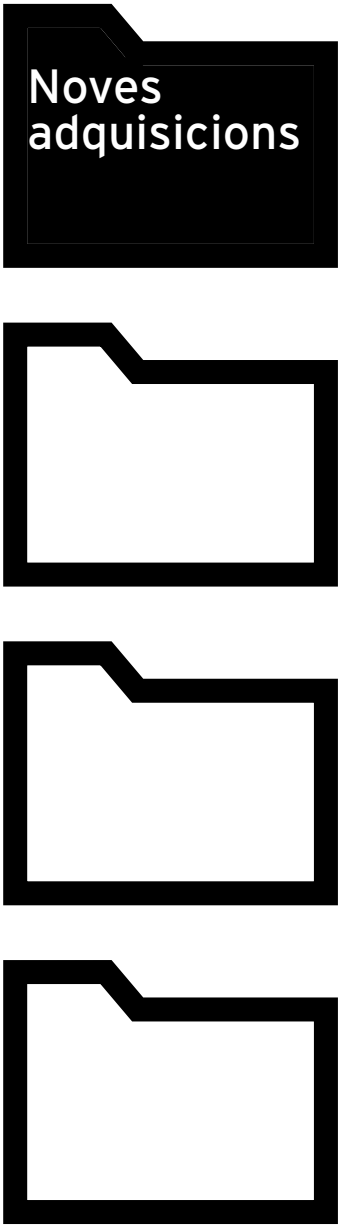

Les noves adquisicions del Museu Marítim de Barcelona

Les col·leccions del Museu Marítim de Barcelona han estat enriquides, entre finals del 2007 i els primers nou mesos del 2008, amb la incorporació de diferents objectes, documents i fotografies, alguns procedents de donacions i altres de compra. Es tracta de materials amb una vàlua variable, però en tot cas formen part d'una política de recuperació constant d'elements patrimonials per part del Museu.

S'ha incorporat a les col·leccions un nou model de patí de rem, donació de Marta Torroja. Es tracta d'una embarcació de 4,02 m d'eslora, 1,10 m de mànega i 0,31 m de puntal, amb el número d'inventari 19.930. Aquest patí en concret va ser construït entre 1952 i 1960 a les drassanes Escolà, ubicades a la Barceloneta. Les drassanes Escolà es trobaven a la platja mateix i comptaven tan sols amb una petita barraca situada al carrer Meer, on els mestres d'aixa Rafel i Alexandre Escolà guardaven les eines de construcció naval. En elles es construïen petites embarcacions de pesca i lleure. Rafel Escolà Peinado va destacar en la construcció de patins de rem, una mena de catamarà que era propulsat amb una pala doble, primer, i després, amb rems.

A banda de la incorporació d'una altra embarcació, el *Patapum*, que es comenta a la fitxa adjunta, també s'ha rebut una donació, de Carme Martorell, consistent en un conjunt de llibres, manuscrits i fotografies sobre Monturiol i la construcció de l'*Ictíneo*. La documentació formava part de l'arxiu d'Antoni Martorell Panyellas, amic personal de Josep Missé, director tècnic del projecte de l'Ictineu.

Pel que fa als fons documentals, el novembre del 2007 es va adquirir en subhasta un lot de documents de caire comercial, enquadernats en pergamí, de la companyia naviliera Pérez Hermanos y Ramón Castelló Comercio Naviero España Islas y Tierra Firme. Es tracta de quatre volums manuscrits en castellà que contenen informació de les activitats d'aquesta companyia entre 1810 i 1826. Aquests volums recullen documentació comercial generada per

aquesta companyia en la seva activitat de comerç entre la Península i les terres americanes: un llibre de caixa amb els comptes entre l'abril de 1810 i l'agost de 1823; un altre llibre de *Facturas de recibo y cuentas de venta* amb el detall dels productes comerciats, el seu cost, el cost dels nòlits, les destinacions i els vaixells que feien el transport d'aquestes mercaderies entre 1810 i 1826; un tercer volum copiador de cartes, amb la transcripció de la correspondència rebuda de Mèxic, Xapala, Monterey, Veracruz i Pueblo Viejo entre 1817 i 1822, i un quart llibre, *Copiador de cartas de España e islas*, que conté cartes enviades majoritàriament des de Cadis i també des de Tenerife, Barcelona, Londres, l'Havana, Lima i Guayaquil, entre d'altres.

Aquest conjunt ens dóna una visió completa i molt detallada de l'activitat de la naviliera a principis del segle XIX: productes d'intercanvi entre la Península i els ports americans, costos reals d'aquest comerç amb el desglossat al detall de la despesa en nòlits i en productes i els guanys que reportava aquesta activitat. A banda de les dades estrictament econòmiques, també queden palesos, a través de la correspondència, els tipus de relacions que s'estableien entre els diferents agents comercials implicats.

També s'ha adquirit per subhasta un lot d'accions correlatives del Club de Regates de Barcelona (núm. 177 a 180), que es comenta a la fitxa adjunta.

L'arxiu fotogràfic s'ha enriquit amb molts materials, dels quals només citarem el més destacats, amb el nom del donant quan s'escaigui:

- Targeta postal «Tortosa. Navegación fluvial de la cuenca superior del Ebro. En plena navegación», amb la fotografia d'una embarcació a vela navegant, cap al 1890.
- Una fotografia de la muralla de Mar de Barcelona (ca. 1870); una fotografia del bot de pràctics al port de Barcelona (1910).
- Una fotografia de la Llotja de Sant Cristòfor (Drassanes Reials de Barcelona), cap al 1950. [Donació de Josep Avià Palmés]
- Còpia de 10 fotografies del port de Barcelona, del fotògraf Pablo Audouard, poc abans de l'any 1888. [Donació de Joan Alemany Llovera]
- 210 fotografies d'embarcacions tradicionals de la costa catalana. [Donació de Vicente García Delgado]
- 28 fotografies digitals d'embarcacions tradicionals de Zanzíbar. [Donació d'Albert Martín Menéndez]
- 1868 fotografies de vaixells de tipologies diferents: guerra, portuaris, mercants... [Donació de José de Dios Dacal]
- Retalls de premsa de revistes de començament del segle XX, amb fotografies de vaixells. [Donació de Joaquim Cabezas Rectoret]
- Tres fotografies de la travessa nedant al port de Barcelona (any 1953). [Donació de Joaquim Dorda i Comas]
- 106 còpies fotogràfiques d'imatges de vaixells i vistes de ports espanyols de la primera meitat del segle XX; una postal del port de Barcelona amb la construcció de l'edifici de l'embarcador de viatger (després, seu d'oficines del port); una postal del vapor *Villa de Sóller*, atracat al port de Sóller. [Donació de Vicente Sanahuja]

La Biblioteca ha continuat amb la seva activitat habitual, incorporant novetats editorials i localitzant llibres descatalogats a petició o suggeriment dels usuaris. Una acció interessant en aquest sentit és que, a partir del mes de maig del 2008, la Biblioteca del Museu Marítim de Barcelona difon les seves novetats, principalment bibliogràfiques, a través de Flickr, un lloc web per compartir imatges entre usuaris (hi podeu accedir a través de http://www.flickr.com/photos/27364672@N03/). Pel que fa a les novetats bibliogràfiques, les imatges de les cobertes dels llibres enllacen al registre corresponent del Catàleg Col·lectiu de les Universitats de Catalunya, del qual forma part la Biblioteca.

Anys enrere, eren freqüents les donacions, procedents de particulars, d'artefactes que il·lustraven la nostra història marítima: instruments de navegació, pintures... Malauradament, molts d'aquests objectes han assolit un gran valor de mercat, de manera que aquestes donacions han quedat com una cosa del passat. Actualment, doncs, és necessari recórrer al mercat d'antiguitats. Això fa que el museu hagi de destinar cada any un pressupost a la compra d'objectes, documents, fotografies... per tal de completar les col·leccions.

EMBARCACIÓ DE LLEURE PATAPUM

Número d'inventari: 19.928
Autor: drassana no identificada de Llançà
Material: fusta
Tècnica: construcció naval tradicional a topar
Mides: 2,85 tones, 6,77 m d'eslora, 62,11 m de mànega, 0,60 m de puntal
Cronologia: 1932
Procedència: donació de Catalina Carré

Es tracta d'una embarcació de lleure molt interessant perquè representa una tipologia d'embarcacions no professionals, protagonistes d'una incipient nàutica esportiva, en la qual les drassanes catalanes van especialitzar-se des de finals del segle XIX. L'embarcació, de construcció fina i de gran qualitat, porta actualment un motor Perkins de 35 cv, però ens ha arribat amb el motor antic original, un Badouin de 12 cv. El conjunt es troba en bon estat de conservació, i quan acabin algunes petites reparacions, la neteja i repintat, l'embarcació podrà tornar a l'aigua com a part integrant de la flota del Museu Marítim de Barcelona.

ACCIÓ DEL CLUB DE REGATES DE BARCELONA

Número d'inventari: 3.053
Autor: Imp. Suc. Ramírez i Cia, Barcelona
Material: paper
Tècnica: impressió
Mides: 20 x 26,5 cm
Cronologia: 1885
Procedència: adquisició per subhasta

Aquesta acció forma part d'un lot d'accions correlatives del Club de Regates de Barcelona (núm. 177 a 180) emeses l'1 de gener de 1885. El Club de Regates de Barcelona, que va ser fundat a Barcelona el 1881 per afavorir la pràctica esportiva del rem i la vela, es va fusionar amb el Real Yacht Club el 1902 i van crear l'actual Reial Club Marítim de Barcelona, club que ha estat lligat estretament a la ciutat i a la seva activitat marítima esportiva. Les accions, a més del segell del club, estan decorades amb una petita il·lustració del primer edifici flotant -que va ser la primera seu del club al port de Barcelona-, desmantellat el 1909.